משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ח.

דהא עצים ואבנים לא מטמאו. ותפ"ה מטמאו כאן עצים ואבנים

לאו דוקא דהא תנן במסכת נגעים (פי"ב מ"ה) לרבי יהודה אפילו מחילי קש ומחילי תבן ות"כ לרבי לומר א) דרבי נמי מודה לר' יהודה וכן משמע מדלא מסיק דרבי סבר לה כר' שמעון דפליג התם:

מאי וביום יש יום שאתה רואה.

משמע לתני דר' יהודה דרש

וי"ו וכן פ"ק דסנהדרין (דף יד. ופס) גבי ושופטיך ופ' אלו מלאכות (ב"מ דף כ.) גבי ומלאת וקשה איכו גופיה לא דרש וי"ו דוא"ס המר ימיר בפ"ק דתמורה (דף כ:) ובסוף פרק טרף בקלפי (יומא ד' מה.) גבי והאש ושמא דרש ליה לדרשה אחרינא מיהו הכא קשה טפי כיון דר' יהודה דרש וי"ו מאי טעמא לא אמר הכא דהכא נמי דרש וי"ו למה חולק על אביי היה לו להזכירה ומאי רבא קאמר אפילו לא דרש ר' יהודה וי"ו הכא

להאי דרשה יש לישבה ג):

נפקא ליה מבנגע נראה לי ולא לאורי. תימה הא לעיל אמר רבא לר' יהודה מידוש הוא ולא גמרינן מינה ב) ולפירוש שפירש דרבי יהודה לטעמיה דמלריך ופיטו בעצים ובאבנים ניחא דלענין פיטו דוקא מידוש ועי"ל כיון דלאורו (א) אינו יכול לראות בלא נר מ"כ פוסל מטעם ראיה יש לנו ללמוד הימנו כיון דחזינן דבעלמא נמי אשכחנא קפידא בראיה טפי מעולי רגלים ד) דבעינן שתי עינים ובעינן נמי שלא יהא יום המעונן ומימה דהכא משמע דרבא ממעטן ליה מהאי קרא וכפ' אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' לד: ופס) מייתי קרא וכיון הראות בו והיינו באביי (ב) וי"ל דאורמיה דהש"ס (ג) לאתויי דרשות הפשוטים יותר ושמא אי לא כתב כנגע נראה לי הוה מוקמינן וכיון הראות למעוטי לילה וכן בפ"ב דמגילה (דף כ.) ולא מוהלין אלא ביום דרש התם מביום השמיני ביום ולא בלילה ובפ' ר' אליעזר דמילה (שבת קלב. ופס) דרש מיהא ביום אפילו בשבת ומבן שמונת ימים דרשינן ימים ולא לילות ובפ' ד) המובל (ב"ק דף פז.) מייתי שבת נעורים לאביה מבעוריה בית אביה ובדרש פ"ק דקדושין (דף נ:) מוקי לה בהפרת נדרים דוקא ושבת נעורים נפקי מוקי יומכור וגו' וכן בפ' קמא דקדושין (נ: יד.) מייתי פסר כורתה ואין דבר אחר כורתה מספר כריתות ובפרק [המביא גט] (גיטין דף כח:) מפקי לה רבנן מוכתב לה ה) ופסר כריתות אלטריך לדרשה אחרינא ומיהו תימה היאך נוכל לישב הסוגיא דפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לד:) אלינא דרבא דמייתי לה התם למיגמר דין ביום מנגעים ובשלמא אי מייתי מוביום הראות בו מצינו לאוקמי בגמרא דין אלא כנגע ג) נראה לי היינו תחילת דין (ג) ואביי דאמר אי מהתם הני מילי דטומאה אלא דגופיה ד) לעיל דמגופיה לאתיא ליה לתני מסמעות דורשין איכא דיניהו דמשמע דרבי יהודה לא דרש מופיטו הוה דרש ליה נמי ספיר ואלטריך וביום הראות ע"כ נראה לי דה"ס לעיל מסמעות דורשין איכא דיניהו רבי סבר דביום הראות אלטריך לדרשה אחרינא דביום ולא בלילה כדפרישית נמי לעיל ורבי יהודה סבר דמרוייהו דרשינן ואלטריך לתרי קראי כי היכי דאית ליה לרבי דמופיטו ה"א עומאה דלאו גופיה קמ"ל וביום ומביום לא שמעינן אלא לדבר מצוה קמ"ל ופיטו ולפי זה לכ"ע ממתינין לדבר הראות דהא תרוייהו דרשי ופיטו דכפרישית ד) ומלאת דאתיא מק"ו ערה וכתב לה קרא דהיינו דבר מצוה וקשה קצת אליבא דרבי יהודה שמה שיש במומרא מידוש אין ללמוד הימנו קולא דקאמר בשום דמי:ם הוא דהא עצים ואבנים לא מטמאו אלא דכוותיה אמרינן פרק כל הבשר (חולין ד' קח. ופס) בשר בחלב: מידוש הוא ופירש רבינו יעקב דאי תרי ליה כולי יומא בחלבא שרי וכי מבשל ליה אסור והמידוש אינו מן האיסור דבהדי הדדי אסור והאי לחודיה שרי דהא כלאים נמי כל חדא שרי והבלטרפות אפילו כדמסיק בפ' אלו עובדין (פסחים דף מד:) א) משמע כשהאיסור מידוש אין ללמוד ממנו קולא מהאי טעמא היה מייתר דבינו יאמק בר אברהם הכיא דעדיס זוממין דמידוש הוא:ה) **ורמינהו** המלקט בו'. תמה' דממות (פרק יב ע"ש) והוה מצי לשנויי הא מני ר' יוסי היא דאמר במשנה אבל הוא לו: **ולערב** אינו מתאבל ואמר רב חסדא. בלא דרב אסלא הקשה היטב אלא כך דגילות הש"ס אגב גררא להכיא פירוש הברייתא דאפילו צרורין לו בסדינו אינו מתאבל לערב ויש מפרשים דאדישא קמ"ל אפילו צרורין לו בסדינו כמה ימים צריך להתאבל כל זמן שרואה אותן ופי' קמא ניחא טפי אבל לא שייך הכא כל כך לפירוש דאמשן דהא מפיפא אינו מתאבל לערב לא מצי להקשות על המשנה כי אם מדישא ולריך לומר דמייתי סיפא אגב גררא והא דרב חסדא אגב גררא לגררא: דקא

דהא עלים. פשוטי כלי עץ לא מקבלי טומאה: **ורבי אמר אלטריך.** כלומר אע"ג דליף טומאה דגופיה מטומאה דלאו גופיה לדבר הראות מוצה הכהן אלטריך ביום הראות בו: **אבל טומאה דגופיה אימא לא.** דלא יליף טומאה דגופיה מטומאה דלאו גופיה לדבר הראות מוצה הכהן דהוה אמינא מידוש הוא קמ"ל וביום הראות אלטריך דהייגו טומאה דגופיה דממתינין לו לדבר מצוה והואיל ואשכחן דממתינין לו לטומאה דגופיה מיהא לדבר מצוה אית ליה נמי כח למילף מוצה הכהן דממתינין לטומאה דגופיה לדבר הראות נמי אף על גב דמידוש הוא: **כולה קרא יתירא.** כלומר כולה מיהא דביום הראות קרא יתירא: **מראה עיני הכהן.** משמע ביום שיכול לראות: **לי ולא לאורי.** שאין צריך לאור הנר דהייגו ביום ובהוא שעתא נמי ובא הכהן אלמא דאין רואין אלא ביום: **קמ"ל.** וביום הראות בו דבו הייגו טומאה דגופיה: **מתני' מלקט אדם עצמות אביו ואמו.** ומוליכן למקום אחר לקוברן בקברות אבותם: **מפני שמחה היא לו.** שקוברן בקברי אבותיו ולא מלטער במועד: **ר' יוסי אומר.** לא יקבר מפני שאבל הוא לו: **לא יערער על מתו.** אם מת לו מת אדם או חדשים קודם המועד. לא יערער מפרש בגמ' כל הדר ספדנא במערבא כלומר אלא שאבל יכול לחזור על קרוביו לומר בכו עמי כל מרי נפש: **לא יספידנו.** שאם מת לו מת בתוך שלשים יום לפני הרגל לא יכבוד ספדן להספידו ושלשים יום אחרייהו קאי וטעמא דשלשים יום מפרש בגמ': **גמ' הרי הוא מתאבל עליהן.** ובקשיא לרבי מאיר דאמר מפני שמחה היא לו: **אפילו צרורין בסדינו.** שאינו מלקטן ואינו רואה אותן הרי זה מתאבל כל זמן שלא נקברו: **מפני שמחת הרגל עליו.** כלומר הרבה הוא עוסק בשמחת הרגל ואינו מלטער במלקט עצמות אביו ואמו: **יכבוד עמיה.** (אפילו) הכי אסור לגמרי במועד היינו לא יערער על מתו: **אמר רב (נחמן) מעשה בו.** כלומר שהיו לו מעות מזומנין לצורך לעלות לרגל ונתנתן אחשו להספדנים ונמנע מלעלות לרגל:

לפי

פתח ביתו ונטלתן אשתו ונתנתן לו ונמנע ולא עלה באותה שעה אמרו לא יערער על מתו ולא יספידנו קודם לרגל שלשים יום ושמואל אמר

לפי

דהא עצים ואבנים בעלמא לא מטמאו והכא מטמאו ורבי אמר אצטריך דאי כתב רחמנא וביום הראות בו הוה אמינא לדבר מצוה אין לדבר הרשות לא כתב רחמנא וצוה הכהן ואי כתב רחמנא וצוה הכהן הוה אמינא הני אין דלאו טומאה דגופיה אבל טומאה דגופיה אימא מיהתא חזיא ליה צריכא אמר מר יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאי אתה רואה בו מאי משמע אמר אביי א"כ ליכתוב רחמנא ביום מאי וביום שמע מינה יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאי אתה רואה בו ואביי ההוא מיבעי ליה [א]ביום ולא בלילה ורבא ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה [1]מלכל מראה עיני הכהן ואביי ההוא מיבעי ליה [2]למעוטי סומא באחת מעיניו ורבא נמי מיבעי ליה להכי אין הכי נמי ואלא ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה [2]מכנגע נראה לי בבית לי ולא לאורי ואביי אי מהתם הוה אמינא הני מילי טומאה דלאו דגופיה אבל טומאה דגופיה אפילו לאורו נמי קא משמע לן: **מתני'** ועוד אמר ר' מאיר מלקט אדם עצמות אביו ואמו מפני ששמחה היא לו ר' יוסי אומר [2]אבל הוא לו [1]לא יערער אדם על מתו ולא יספידנו קודם לרגל שלשים יום: **גמ'** ורמינהו [ב]המלקט עצמות אביו ואמו הרי זה מתאבל עליהם כל היום ולערב אין מתאבל עליהן ואמר רב חסדא [1]אפילו צרורין לו בסדינו אמר אביי אימא מפני ששמחת הרגל עליו: ולא יערער על מתו: מאי לא יערער על מתו אמר רב כד הדר ספדנא במערבא אמרי יבכון עמיה כל מרירי ליבא: קודם הרגל שלשים יום: מאי שנא שלשים יום אמר רב כהנא [ג]אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שבינם מעות לעלות לרגל ובא ספדן ועמד על פתח ביתו ונתנתן לו ונמנע ולא עלה באותה שעה אמרו לא יערער על מתו ולא יספידנו קודם לרגל שלשים יום ושמואל אמר

לפי

מסורת הש"ס

א) שמחות פי"ב, ב) [בהרמ"ם ובכ"י איתא ואמרי לה כו'], ג) [וע"ע תוספות מנחות נא: ד"ה ר"ו ותוספות מנהדרין יד. ד"ה ור"ש], ד) [כלאיתא רים מגיגה], ה) [וכ"כ תוספות מגילה כ. ומנהדרין לד: כד"ה דכתי' ומזמים קח. ד"ה והמורה], ו) [גנמ' שם לא מייתי שום קרא ערש"י שם ותוספות], ז) וקיימא פירכא לעיל דמגופי' ואלטריך דבוים הראות והא אית ליה לאתי מסמעות כו' עד לא דרש ומוקמינן הי דרש ליה נמי ספיר ע"כ נראה לי כל"ל וכ"כ בחלופי גרסאות, ח) [וע"ע תוס' סנהדרין כ. ד"ה אין לן].

תורה אור השלם

1. ואם פרוח תפרח הצרעת בעור ובסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו לכל מראה עיני הכהן:
ויקרא יג יב

2. ובא אשר לו הביה והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית:
ויקרא יד לה

גליון הש"ם

תוס' ד"ה נפקא ליה וכו' ובפר' בראשית איצטריך לדרשה אחרינא. וע"ע תוס' וכתוס דף קח ע"ל ד"ה והתורה וכמרתות דף טו ע"ל תוס' ד"ה ערות:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה דהא וכו' דלכי נמי מודה לר' יהודה. נ"ב ער' במ"ל פי"ד מהלכות טומאת צרעת הלכה ד ודיק: ב) ר"ה נפקא לי' וכו' ולפי' שפי' דר"י לטעמיה דמלריך ופיטו בעצים ובאבנים ניחא. נ"ב עיין במ"ל הנ"ל: ג) בא"ד נ"ל היינו תחלת דין. נ"ב כאן הס"ד ואח"כ מתחיל הדיבור ואביי וכו'. וכ"כ בס' שמע שלמה פ' מודע ועי' בקרבן אהרן דף קלח רים ע"ב: ד) בא"ד ומלאת דאמר' מק"ו ערה וכתב לה קרא. נ"ב כוונת הבריסם כמ"ש לעיל עה"ג דלא היה לריך קרא דוביום הראות וגו' לכתוב משמעותו לדבר מצוה רק הו"ל לפרש להדי דבר הראות דעופי ולק"מ קו' מהרש"א מה על המוס' ודו"ק כי משמעות קרא דביום משמע להדי לדבר מצוה וכמ"ש תוס' לעיל ד"ה דבר הראות כו':

הגהות מהר"י לנדא

א) תוס' ד"ה נפקא לי' וכו' משמע כשהאיסור מידוש אין ללמוד ממנו קולא. נ"ל כשהאיסור מידוש אין ללמוד ממנו איסור ועי' בתוס' סנהדרין כז ע"ל בד"ה ואין ואין וכו'. ועי' בעמ' ביהרה תנינא בהשמטות לסי' ל"ז בחלק י"ד:

עין משפט נר מצוה

ע א מיי' פ"ט מהלכות טומאת צרעת הלכה י

סמג עשין רלד:

עא ב מיי' שם הל' ה:

עב ג מיי' פי"ח מהל' אבל הלכה ג סמג לאוין עה עשין דרכינו ג טוש"ע י"ד סי' תג סעיף ד:

עג ד מיי' שם הלכה ו וס"ו מהלכות י"ט הלכה כד סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תקמז סעיף ג וטוש"ע י"ד סי' שמז סעיף ג:

עד ה ו מיי' פי"ט מהל' אבל הלכה ח עור ס"ע י"ד סי' תג סעיף ג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נפקא לי' ושד"ל כיון דלאורו לא אינו אלא משום דאינו יכול לראות בלא נר כו' קפידא בראייה בגון עולי רגלים: (ב) בא"ד וי"ל דאורמיה דהש"ס כו'. נ"ב וכה"ג בתנו בתוס' בתמכת סוכה בנף כד ובנף ל ע"ש: (ג) בא"ד היינו מחלת דין הס"ל ואח"כ מה"ד ואביי לי מהתם ה"א הני מילי טומאה דלאו דגופי' ולקשה דלעיל משמע דלא ס"ל פירכא דמגופיה דאית ליה לאתי כו' דמשמע דר' יהודה בלא דרש מופיטו הוה דרש ליה נמי ספיר אלא דאיצטריך לחבילי קש וחבילי עצים לכך דרש ביום הראות כו' דמופיטו ה"א ה"מ טומאה דלא כו' הימנו קולא דקאמר הבא מידוש הוא כו' ממנה אלא דכוותיה דהכי אמרינן פ' כל הבשר דחזו לעקר דזהו חידושו דבעיכם לקושטם בחידושו דבעיכם מין בשר זה לנבלו חם לנבלו וכשבעבדו מאמרין ובתוס' הקשו עליו דעשם זה לא יתכן דבפרק אלו עובדין דף מד ובפ' ג' מיעם דף לח קאמר בהדיא דאין זה מידוש דהא כלאים נמי הכי הוה אלא הוא מידוש:

רבינו חננאל

דהא עצים ואבנים בכולי עלמא לא מיטמו והכא מיטמו בנגעים, הלכך חדרי הוא ומתרגשא לא גמרינן דשטוטה ד' ה. ועוד אמר ר' מאיר מלקט אדם עצמות אביו ואמו במערה. (ה) אוקמא מר שמשמו ר' הרגל עליו. מתאבל עליהן, אינו אינו הימים זוהתי הא' ר' המלקט עצמות אביו ואמו ראוי מתאבל עליהן כל היום ולערב אינו מתאבל בלילה. אמר רב חסדא אפילו צרורין לו בסדינו. ישלמי תני דבר ראוי [illegible] יקום [illegible] ר' יוסי משום [illegible] ר' יוסי אומר נעורים אין בהן משום ליקוט אלא אם כן מעבירין אותן באפקריסין ממקומן למקום. ר' מנא הורה [illegible] הלל לקרוע [illegible] בר' אחא דאמר יש ליקוט עצמות בארון של עץ, והורה לו שלא להטמאות, בר' יוסי דאמר אין ליקוט עצמות בארון ואפי' של עץ. תני

ליקוט עצמות אין אומרים עליהן קינים ונהי, ואין אומרין עליהן ברכת אבלים ולא תנחומי אבלים. ואלו הן ברכת אבלים שאומרים בשורה. תני אבל אומרים עליהן דברים, רבנן דקיסרי אמרי (רבנן) [דברין] קילוסין, ולא יעורר על מתו. איזהו עירעור מזכירו בין המתים. הספד מספידו בפני עצמו. תני אשר לא העורר על לווייתה במועד, שנאמר העתידים עורר לריתן. קודם לרגל שלשים יום. דאמר רב מעשה באחד שקבץ מעות לרגל בא ספדן ועמד על פתח ביתו, נטלן ונתנן לו ונמנע לעלות לרגל התקינו שלא יעורר כו'.

(ה) [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com